

3.6.2 Perníková chaloupka a argumentační fauly

Účastníků	10-20
Fyzická náročnost	I
Psychická náročnost	III
Autoři	Lenka Kvasničková, Sven Dražan
Počet uvádějících	1
Čas na realizaci	1 hod (60 minut)
Čas na přípravu	10 minut
Prostředí	místnost s možností kruhového sezení a dostatečným prostorem na scénky
Rozdělení	celá skupina, později s rozdělenými rolemi

Cíle

Žák vysvětlí, co to je argument a argumentační faul, rozezná argumentační faul v diskuzi.

Sdělení

Nalézt dobrý argument není jednoduché, ale stojí za to jej hledat. Manipulace a faulování v diskuzi snižuje šanci na to, nalézt společnou řeč.

Metody

Aktivizace, dramatická výchova.

[Metody a formy](#)

Klíčové kompetence

- Komunikace v mateřském jazyce je rozvíjena:
 - nácvikem tvorby jednoduchých vět při postupném vyprávění známé pohádky,

- nácvikem vyprávění, zestručňování a vybírání důležitých faktů a bodů při postupném vyprávění,
- rozbořem příběhu a zlomových bodů příběhu,
- tréninkem argumentace a rozeznávání argumentačních faulů v diskuzi.

Forma a popis realizace

Postupné vyprávění známé pohádky, dramatické scénky a rozbor použité argumentace, minivýklad představující argumentační fauly a jejich rozdíly oproti argumentům.

Přizpůsobení SVP

Program umožňuje žákům vědomě se zamyslet nad formulacemi ve vzájemné komunikaci. Principy použité ve hře žáci mohou přenést do reálných situací v běžném životě. Skrze hru mohou pozorovat a pochopit téma manipulace a procvičit se v argumentačních dovednostech.

Obsah

Účastníci nejdříve dostanou za úkol posadit se do kruhu a v kruhu vyprávět pohádku O perníkové chaloupce od začátku až do konce. Každý v kruhu smí při vyprávění říct pouze jednu jednoduchou větu (může to být věta rozvitá, ale nikoli souvětí). Na tuto aktivitu navazuje blok dramatických scének, kdy mají účastníci za úkol předvést „přesvědčovací debatu“ mezi vybranými aktéry v pohádce na zadané téma (například předvést, jak Jeníček přesvědčuje Mařenku, aby šli společně za světýlkem, ale Mařence se nechce a tedy oponuje.) Na příkladu vybraných scének a za současného pokládání dotazů účastníkům pak lektor demonstruje rozdíl mezi argumenty a argumentačními fauly.

Uvedení

Příprava

Před aktivitou je třeba připravit tabuli, flipchart, nebo vyvěsit velký papír na zeď a kartičky argumentačních faulů, vytisknout je několikrát ve větším formátu a nastříhat tak, aby se dobře četly. Je vhodné připravit židle/sedáky/podložky na sezení do kruhu.

Realizace

Krok 1

Lektor uvede aktivitu otázkou, jestli všichni účastníci znají pohádku O perníkové chaloupce. Lze ji i několika větami připomenout, ale není to nutné. Pokud by se ve skupině vyskytl někdo, kdo pohádku nezná, může být v pravidlech povoleno mu při vyprávění pomoci. Zadání aktivity je pro celou skupinu: Povyprávět pohádku O perníkové chaloupce v kruhu tak, aby zazněla celá od začátku do konce, ale

přítom, aby v kruhu řekl každý jen jednu jednoduchou větu (z mluvnického hlediska). Věta může být rozvitá (nemusí být holá), ale nesmí jít o souvětí více vět. První v kruhu pohádku začne, poslední ji musí dovést do konce.

Krok 2

Po vyprávění se lektor zeptá účastníků, jestli opravdu pohádka zazněla tak, jak ji znají, nechá účastníky se vyjádřit, případně připomene další možné verze pohádky. Poté se účastníků zeptá na klíčové okamžiky a na to, jak by se v nich zachovali oni. Pak směřuje k zamyšlení/diskuzi, jak by oni například přesvědčili ježibabu, že perníky loupe jen větříček, aby vás nejedla, nebo ji přiměli sednout si na lopatu. Když začnou účastníci předkládat své nápady, navrhne lektor, že si na to mohou zahrát scénku.

Dva dobrovolníci budou hrát Jeníčka a Mařenku, a jeden další dobrovolník, nebo lektor (dle zájmu a aktivity účastníků) bude hrát ježibabu, případně mohou účastníci i lektor hrát jakékoli další postavy nutné k sehrání scénky.

Scénka může mít kromě uvedených další různá témata

1. přesvědčit tatínka (zlá macecha), aby odvedl děti do lesa,
2. přesvědčit děti, aby si šly hrát samy do lesa (tatínek přesvědčuje, děti oponují),
3. Jeníček přesvědčuje Mařenku, proč je dobré jít za světýlkem, Mařenka oponuje.

Po odehrání každé scénky (max. 3 - 5 minut) lektor zapíše na tabuli ve zkratce, jaké přesvědčovací důvody aktéři použili.

Krok 3

Po odehrání všech scének (záleží na celkovém časovém limitu, v limitu 40 minut na celou aktivitu i s pohádkou je možné stihnout cca 2 scénky - 20 minut je potřeba minimálně vyhradit na rozbor - při delším časovém limitu a zájmu skupiny je možno nechat zahrát scének víc a vracet se pak jen k některým), následuje otázka lektora, zda jsou všechny použité důvody „fér“, a podle čeho by se to dalo rozlišit. Poté, co nechá účastníky reagovat na otázku, poučí skupinu o existenci argumentačních faulů a pokračuje minivýkladem, jaké vlastnosti má argument a jaké argumentační faul. Poté rozhodí do středu kruhu účastníků kartičky s argumentačními fauly a nechá je účastníky přiřadit k větám vypsáným na tabuli. Pokud je podle názoru účastníků některá věta podloženým argumentem, zůstává bez kartičky. Poté následuje společná kontrola.

Uzavření

Lektor se může na závěr zeptat, jestli v některých případech byli účastníci na použití faulů citlivější, než v jiných a jestli měli tendenci někomu stranit. Může se zeptat účastníků na jejich názor, kde se mohou s argumentačními fauly setkat, jak se jim bránit a jak se vyvarovat jejich používání.

Poznámky

Blok o komunikaci má v celkovém kontextu kroužku zvláštní postavení. Upozorňuje na to, že i řeč, formulace a argumentace je nástrojem rozumu a to nástrojem velmi mocným a snadno využitelným k manipulaci. Argumentací rovněž trénujeme logické myšlení, učíme žáky všimnout si kvality argumentů a rozlišovat fakta od názorů, a názory od jednání se skrytým záměrem. V části, kde skupina vypráví

pohádku, je třeba důsledně hlídat čas. Pokud se pohádka na první pokus nepodaří, většinou chce skupina pokus zopakovat, případně vylepšit, aby se pohádka povedla lépe.

Odkazy

- <http://www.obcanskevzdelavani.cz/work/ke-stazeni/argumentacni-fauly-A4-barva.pdf>
- <https://bezfaulu.net/argumentacni-fauly/>
- <https://manipulatori.cz/argumentacni-fauly/>
- <https://www.misanthrop.info/trvale-udrzitelna-krava/>

Pomůcky a materiál

Položka	Počet	Popis
Flipchart	1	Nebo srovnatelný velký papír s možností zavěšení na pevnou podložku.
Psací potřeby	sada několika barev	Jakékoli se silnou stopou na psaní na společný papír.
Kartičky argumentačních faulů	1 - 2 ks od každého	Lze využít materiál uvedený v příloze, který je volně ke stažení. Lektor může udělat i užší výběr faulů, nebo si připravit kartičky vlastní.
Židle/sedáky	1 ks/osoba	Pro sezení v kruhu je vhodné vytvořit pohodlí, aby se skupina v kruhu cítila dobře.

Přílohy

Číslo	Soubory	Popis
1	argumentacni-fauly-a4-barva.pdf	Přehled argumentačních faulů - vzdělávací materiál volně dostupný z: http://www.obcanskevzdelavani.cz/work/ke-stazeni/argumentacni-fauly-A4-barva.pdf

Obsahové přílohy

#	Soubor	Popis
010.18.01	argumentacni-fauly-a4-barva.pdf	Přehled argumentačních faulů - vzdělávací materiál volně dostupný z: http://www.obcanskevzdelavani.cz/work/ke-stazeni/argumentacni-fauly-A4-barva.pdf

Metodické přílohy

#	Soubor	Popis
---	--------	-------

From:

<https://mscb.vida.cz/> - MSCB

Permanent link:

<https://mscb.vida.cz/skolam/mozkokruh/aktivita/18/3>

Last update: 2020/11/27 22:19

